

2. Поширені онлайн-ризик, з якими можуть зустрітись діти дошкільного віку (4-6 років) та ознаки, що дитина потрапила під вплив шкідливого контенту.

Поширені онлайн-ризик, з якими можуть зустрітись діти дошкільного віку поділяються на такі категорії: - Матеріали: ці ризик включають вміст, який викликає у дітей відчуття засмучення, огиди чи незручності. Прикладами є сексуальний вміст у фільмах та іграх, порнографія, насильство, зображення жорстокого поводження з тваринами або програми, які призначені для старших дітей. Важливо звернути увагу саме на контент, з яким діти можуть зустрітись в Інтернеті без власного бажання (наприклад, через рекламу чи під час автоматичного перемикання відео).

Шкідливим контентом вважається той, який зображає:

- **удушення** – ігри з задихою, утопленням або підвішуванням, поїдання неїстівних предметів;
- **використання зброї;**
- **вживання небезпечних предметів і речовин**, які не є харчові продукти і можуть викликати отруєння або іншим способом завдати шкоди здоров'ю;
- **дії, які в результаті можуть призвести до обморожень, опіків чи ударів струмом;**
- **нанесення собі травм або каліцтв;**
- **нанесення травм або каліцтв іншим**, наприклад, раптовий удар;
- **небезпеку без заподіяння фактичної фізичної шкоди** – погрози зброєю або вибухівкою, інсценування дзвінка в поліцію або пограбування, інсценування викрадення;
- **розіграші, що викликають серйозні емоційні потрясіння**, - інсценування смерті або самогубства, насильства, наміри батьків (опікуна) кинути дитину, психологічне насильство (образи, приниження) стосовно дитини;

- **інструкцію, як створити вибуховий пристрій;**
 - **наси́льство** – зображення справжніх бійок або інших епізодів насильства;
 - **рекламу, вживання, виготовлення наркотичних речовин;**
 - **позитивне ставлення до харчових розладів;**
 - **порнографічні матеріали.** Згідно з дослідженням «Сексуальне насильство над дітьми та сексуальна експлуатація дітей в Інтернеті в Україні» - більшість дітей вперше побачили сексуальний контент у віці 7-13 років, хоча є опитані, що мали таку зустріч ще у дошкільному періоді.
- Важливо:** час знайомства із сексуальними матеріалами омолоджується наряду із початком користування Інтернетом та реєстрацією у соцмережах.

З опитаних:

59,8% побачили порнографічний контент неочікувано для себе,
 73,6% потрапили на контент через рекламу на сайті,
 51,8% побачили такий контент в соціальних мережах,
 а 20,7% - в онлайн-іграх.

- **Згода:** сюди входить підписання згоди з умовами (наприклад, використання ресурсу), е про які діти не знають чи не розуміють, що це означає. Наприклад, діти випадково можуть натиснути кнопку, яка дозволяє бізнесу надсилати їм невідповідні маркетингові повідомлення або збирати дані користувачів цього пристрою. Або діти завантажують безкоштовну версію гри, яка через певний час стає платною, якщо до акаунта прив'язана банківська картка, то можуть автоматично зніматись з неї кошти. Наприклад, якщо дитина грає в онлайн ігри на батьківському телефоні.

- **Контакт:** це включає спілкування з людьми, яких діти не знають. Наприклад, дитина може скористатися додатком для спілкування та випадково зателефонувати незнайомцю (наприклад, зателефонувати комусь зі списку друзів у профілі когось з батьків). Або може грати в онлайн гру, де є можливість спілкуватись по аудіозв'язку. [3]

Коли дитина зустрічається з онлайн-ризиками, то змінюється її поведінка та з'являються додаткові ознаки впливу ризикованої взаємодії в Інтернеті:

- порушення режиму сну - нічні кошмари, які раніше не проявлялись, безсоння;
- страх залишатись наодинці;
- порушення харчової поведінки - відсутність апетиту;
- фізіологічні зміни, наприклад, нетримання сечі;
- зміна психологічного стану - дитина налякана, неспокійна, тривожна;
- поява нової лексики (найчастіше, сексуалізованої чи ненормативної), яку дитина не могла почути від свого оточення.

Важливо, щоб дитина, зустрівшись з онлайн-ризиком чи шкідливим контентом, одразу розповіла про це дорослому, якому довіряє, наприклад, батькам чи вихователю, старшому брату чи старшій сестрі. Це одне з головних правил онлайн-безпеки для дітей дошкільного віку. Тому побудова вихователями довірливих стосунків з дітьми є передумовою безпеки дітей дошкільного віку.

Джерела:

1. Dr. Jennifer Cross “What Does Too Much Screen Time Do to Children’s Brains?”

<https://healthmatters.nyp.org/what-does-too-much-screen-time-do-to-childrensbrains/>

2. The Open University “Childhood in the Digital Age. The Positive and Negative Effects of Video Games”

https://www.open.edu/openlearn/ocw/pluginfile.php/559731/mod_resource/content/4/The%20Positive%20and%20Negative%20Effects%20of%20Video%20Games.pdf

3. Raising Children Network “Internet safety: children 3-5 years”

<https://raisingchildren.net.au/preschoolers/play-learning/screen-time-healthy-screen-use/internet-safety-3-5-years>